

17 444

Enige vereenvoudigingen op het gebied van het personen- en familierecht en het burgerlijk procesrecht

MEMORIE VAN ANTWOORD

Ontvangen 28 december 1983

Gaarne beantwoord ik het voorlopig verslag van de vaste Commissie voor Justitie over bovengenoemd wetsvoorstel als volgt.

De leden van de fractie van de P.v.d.A. wezen erop dat sinds de inwerkingtreding van de Wet van 15 mei 1981, Stb. 283, inzake onderbewindstelling ter bescherming van minderjarigen de levensgezel in onze wetgeving zijn intrede heeft gedaan. In verband daarmee was het, aldus deze leden, correcter geweest in dit wetsvoorstel te regelen dat die levensgezel eveneens vrijgesteld zou zijn van de eed als bedoeld in artikel 903 Rv. Zij zouden graag vernemen wat ik vind van de suggestie om in voogdijzaken de verplichting om getuigen onder ede te horen helemaal af te schaffen.

Te dien aanzien merk ik op dat ingevolge artikel 903, tweede lid, Rv. ook bloed- en aanverwanten moeten worden beëdigd indien zij *als getuigen* worden gehoord. In artikel 902, vierde lid, wordt dit onderscheid niet gemaakt. De aldaar genoemde echtgenoot van de verzoeker wordt niet als getuige, maar *als belanghebbende* gehoord en behoeft reeds om die reden niet te worden beëdigd. Ik acht het denkbaar dat ook een levensgezel zonder beëdiging wordt gehoord als belanghebbende in de zin van artikel 429f, eerste lid, Rv. Een aparte vermelding van deze mogelijkheid in artikel 903 is niet nodig.

De door deze leden gedane suggestie spreekt mij niet aan. Bewust is in het onderhavige wetsvoorstel de beëdiging van getuigen geheel buiten beschouwing gelaten. De afschaffing van de beëdiging is beperkt gebleven tot die van voogden, toeziende voogden, curatoren, toeziende curatoren en deskundigen terzake van de juiste uitoefening van hun taak. De redenen voor deze afschaffing zijn uiteengezet in de memorie van toelichting bij het onderhavige wetsvoorstel, alsmede in de memorie van antwoord aan de Tweede Kamer bij wetsvoorstel 10377 (Nieuwe regeling van het bewijsrecht in burgerlijke zaken), blz. 30 en 31. Het aldaar gestelde gaat niet op voor de beëdiging van getuigen. Volgens de genoemde wetsvoorstellen blijft de beëdiging van getuigen gehandhaafd. Er zijn geen gronden, daarop in voogdijzaken een uitzondering te maken.

Ik merk nog op dat de beëdiging van getuigen geen tijdrovende aangelegenheid is, daar deze plaats vindt bij de aanvang van het getuigenverhoor. Daarentegen moet voor de beëdigingen, waarvan dit wetsvoorstel de afschaffing beoogt, veelal een aparte zitting worden gehouden.

De leden van de fractie van de P.v.d.A. wilden voorts vernemen waarom niet is voorgesteld dat, naast de pachtkamer van het gerechtshof te Arnhem, ook de ondernemingskamer van het gerechtshof te Amsterdam, de kwekerskamer van het gerechtshof te 's-Gravenhage en de penitentiaire kamer van het gerechtshof te Arnhem de bevoegdheid krijgen, een comparitie en een getuigenverhoor te houden in een beperkte samenstelling, bestaande uit één lid van het gerechtshof en één raad.

Met betrekking tot de ondernemingskamer van het gerechtshof te Amsterdam wijs ik op de artikelen 19, eerste lid, 19a, en 200 A Rv. Ingevolge deze bepalingen kan door de ondernemingskamer in de gevallen, bedoeld in deze artikelen, een rechter-commissaris worden benoemd. Voorzover het een verzoekschriftprocedure betreft is een soortgelijke voorziening in dit wetsvoorstel opgenomen in het nieuwe derde lid van artikel 429f Rv. (zie artikel XVII, onderdeel C).

Dit alles geldt ook voor de kwekerskamer van het gerechtshof te 's-Gravenhage, met dien verstande dat het aldaar om een appelinstantie in een dagvaardingsprocedure gaat, zoals ook moet worden gewezen op artikel 353 Rv.

De conclusie waartoe dit leidt is, dat de kwekerskamer steeds bevoegd is om voor een comparitie en een getuigenverhoor een rechter-commissaris te benoemen en dat de ondernemingskamer die bevoegdheid ook reeds heeft indien het om een dagvaardingsprocedure gaat, terwijl dit wetsvoorstel deze bevoegdheid uitbreidt tot de verzoekschriftprocedure. Dat niettemin voor de pachtkamer van het gerechtshof te Arnhem, waarvoor in beginsel het hierboven gestelde ook zou opgaan, in dit wetsvoorstel een aparte voorziening is getroffen, hangt samen met het feit dat wordt voorgesteld, naast het lid van het gerechtshof ook een raad aan het verhoor te laten deelnemen. Het wetsvoorstel volgt in dit opzicht een suggestie van deze pachtkamer. Aan een regeling van de deelname van een raad aan een verhoor door één lid van het gerechtshof bestaat daarentegen bij de ondernemingskamer en bij de kwekerskamer, naar mij gebleken is, geen behoefte.

De penitentiaire kamer van het gerechtshof te Arnhem is niet bevoegd, een verhoor op te dragen aan een lid van die kamer, daar, blijkens artikel 15e, vierde lid, Sr., artikel 23, vierde lid, Sv. hier niet van overeenkomstige toepassing is verklaard. Ik ben bereid de door de leden van de P.v.d.A.-fractie gedane suggestie nader te overwegen, waarbij ik mij ook zal verstaan met het gerechtshof te Arnhem.

De leden van de fractie van de V.V.D. merkten op het in het algemeen ongewenst te achten dat verschillende, zelfs niet met elkaar in direct verband staande wetswijzigingen in één wetsvoorstel worden samengebracht. Zij zouden gaarne de toezegging ontvangen dat voortaan verschillende onderwerpen ook in gescheiden wetsvoorstellen aan de Kamers zullen worden voorgelegd. De leden van de fractie van het C.D.A. sloten zich daarbij aan.

Voor de opmerking van deze leden heb ik op zichzelf begrip. Ook ik acht het in het algemeen ongewenst dat verschillende, niet met elkaar in verband staande onderwerpen in één wetsvoorstel worden samengebracht. In dit geval echter dient te worden bedacht dat de samenhang tussen de verschillende onderwerpen, zoals ook in de memorie van toelichting tot uitdrukking is gebracht, hierin bestaat dat zij alle ten doel hebben, de werkdruk op het justitiële apparaat op het terrein van de burgerlijke rechtspraak te verlichten. Voorts heeft tot de samenvoeging bijgedragen het feit dat reeds vóór de indiening gebleken was dat het hier gaat om voorstellen die in de rechtspraak als weinig controversieel worden ervaren. In die omstandigheden acht ik een samenvoeging als de onderhavige verantwoord en zelfs, vanuit een oogpunt van een doelmatige wetgevingsprocedure, geboden. Onnodige versnippering moet ook worden vermeden. In dat verband kan worden gewezen op de bestaande gewoonte, correcties van kleine verzuimen en onjuistheden die in wetten zijn geslopen op te sparen en onder te brengen in een zogenaamd «leemtewetje».

Ten slotte vroegen de leden van de V.V.D.-fractie of het geen aanbeveling zou verdienen de titulatuur «raadsheer» voor de leden van een Gerechtshof te vervangen door «raad», gegeven het toenemend aantal vrouwen dat deze functie vervult. Voor zover deze vraag doelt op een vervanging van de term «raadsheer» in de desbetreffende wetsbepalingen door een andere term, geef ik er, alvorens mij daarover uit te spreken, de voorkeur aan over een dergelijke wijziging eerst advies te vragen aan de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak.

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes